

**ДО
КОМИСИЯТА ЗА
РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА**
ул. „Ген. Йосиф В. Гурко“ № 6,
гр. София, п.к. 1000

**НА ВНИМАНИЕТО НА:
Г-Н ИВАН ДИМИТРОВ**
Председател на КРС

**ОТ
„ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ“ ЕАД**
р-н „Младост“, ж.к. „Младост 4“,
Бизнес Парк София, сгр. 6,
гр. София, п.к. 1766

ОТНОСНО: *Становище по Анализ по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС на необходимостта от преразглеждане на Тарифата за таксите, които се събират от КРС*

**УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА КРС,**

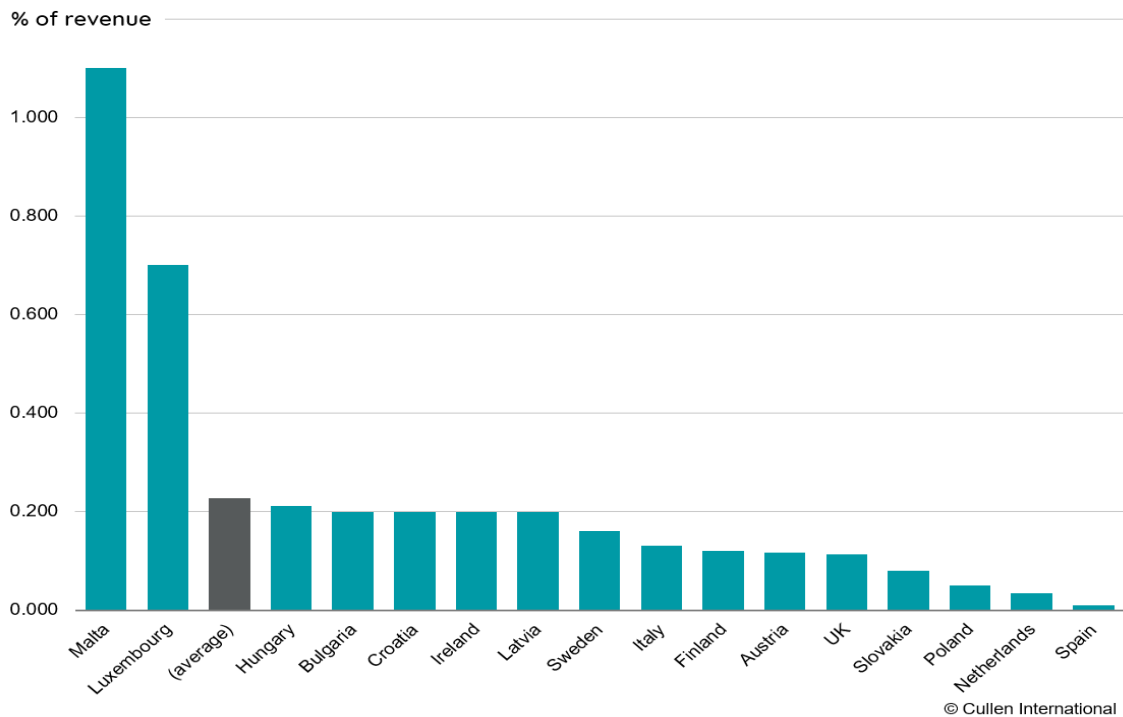
На основание чл. 53, ал. 2, във връзка с чл. 37 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) и Решение 237/08.07.2021 г. на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) с настоящото „ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ“ ЕАД (ЦЕТИН) представя в законоустановения срок становище по Анализа по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС на необходимостта от преразглеждане на Тарифата за таксите, които се събират от Комисията (Анализа).

1. По отношение на административната такса за контрол по чл. 141 от ЗЕС и чл. 5 от Тарифата:

На първо място, предвиденото увеличение на годишната такса за контрол от 0,2% на 0,6% е **драстично - еднократно и в трикратен размер**. В допълнение и **на второ място**, то е и **неоснователно и немотивирано** от КРС, защото **по никакъв начин не е подкрепено с конкретни и изчерпателно представени данни за разходите** Комисията в поставения на обществено обсъждане Анализ по чл. 53, ал. 2 от закона.

В действителност в т. 7 от таблицата „Структурата на разходите на Комисията за 2020 г.“ (Приложение към Анализа) като разходи на КРС са включени и капиталови разходи в размер на 4 254 000 лв. Но съгласно чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, който самата КРС цитира в Анализа под посочената таблица, *размерът на административните такси, дължими от лицата, осъществяващи електронни съобщения в изпълнение на изискванията на този закон, съответства на административните разходи на комисията, необходими за международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконови нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им. Видно от буквалния текст на закона, капиталовите разходи поради естеството си не са включени в чл. 139, ал. 1 от ЗЕС като елемент при формиране на административната такса за контрол по ЗЕС.*

На трето място, не считаме че КРС е направила цялостен и задълбочен сравнителен анализ на таксите, определени от другите национални регулаторни органи в Европа. Видно от наскоро публикуваното проучване на Cullen International “Telecoms fees and taxes” (1 July 2021) средното ниво на такса контрол (market surveillance fee), събирана от националните регулаторни органи, е именно около 0,2 % от годишните брутни приходи от предоставянето на електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Предложеното в Анализа на Комисията трикратно увеличаване на административната такса за контрол би поставило Република България далеч над средноевропейските нива на посочената такса.

На последно място, но не и по важност, видно от официалните данни, публикувани в Годишния доклад на КРС за 2020 г., в регулаторната дейност на Комисията не е настъпила съществена промяна, която да оправдава такова драстично увеличение на административната такса за контрол.

Така, по отношение на административните разходи за анализ и контрол на пазара по чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, **за 2020 г. КРС е провела само 2 пазарни анализа по чл. 151 и следващите от ЗЕС** (четвърти кръг на анализ и оценка на пазарите на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи и на индивидуални мобилни мрежи (пазари 1 и 2 от Препоръка 2014/710/ЕС на ЕК).

Наред с това, съгласно Решения №№ 265/23.07.2020 г. и 266/23.07.2020 г. на КРС до влизане в сила на задължението за прилагане на единна максимална цена за терминиране на гласови повиквания във фиксирани/мобилни мрежи, определена с делегирания акт на ЕК, приет на основание чл. 75 (1) от Директива (ЕС) 2018/1972 за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ЕКЕС), задължените предприятия прилагат разходоориентираните цени в съответствие с нивата за 2020 г. по Решения №№ 550/20.10.2016 г. и 585/24.11.2016 г, определени въз основа на разходи на ефективен оператор, изчислени в съответствие с адаптирания чист BULRIC модел.

По този начин, за разлика от предния трети кръг анализ на посочените пазари, КРС не е приемала, респ. не е възлагала изработването на адаптирани модели „отдолу нагоре“ за определяне на дългосрочните допълнителни/инкрементални разходи (LRIC) за услугата терминиране на гласови повиквания във фиксирани, респ. мобилни мрежи (BULRIC модели), по които да се изчисляват разходите на модерния ефективен оператор (МЕО).

В този смисъл, за изминалата 2020 г. Комисията не е имала допълнителни разходи, за разлика от 2015-16 г., например във връзка с направеното тогава възлагане на обществени поръчки за посочените дейности на съответния изпълнител (тогава „Екорис Саут Ийст Юроп“ ЕООД).

Относно разходите на КРС за издаване на административни актове и контрол по изпълнението им също не е налице драстична промяна спрямо 2019 г. Нещо повече, в Годишния доклад на Комисията за 2020 г. изрично е посочено, че **в резултат от извършените проверки за констатираните административни нарушения на ЗЕС през 2020 г. са съставени 50 акта за установяване на административни нарушения (АУАН), като основен дял (58 %) са относно неспазване на Общите изисквания за осъществяване на електронни съобщения и непредоставяне на информация на КРС. В резултат на извършения превантивен контрол в предходните години, през 2020 г. е констатирано значителна намаляване на нарушенията**

на ЗЕС, поради което съставените АУАН през 2020 г. са с 63 % по-малко от тези през 2019 г. (стр. 104 от Доклада).

В заключение, съществена промяна не е налице и по отношение на останалите елементи по чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, които се вземат предвид при определяне размера на годишната такса контрол. В тази връзка, видно от Годишния доклад на КРС щатът на Комисията, т.е. общият брой на служителите, извършващи дейностите по чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, дори е намалял (стр. 94 от Доклада).

2. По отношение на таксите за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър по чл. 7, ал. 1, т. 3 от Тарифата:

Считаме че в Анализа на Комисията неправилно не е разгледала необходимостта от намаляване на таксите за ползване на радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба от вида „точка към точка“. Съгласно чл. 143а, ал. 1 и 2 от ЗЕС, *размерите на таксите по чл. 140 и 143 се определят при отчитане на икономическото и технологичното състояние на пазара. Комисията определя размерите на приложимите такси за индивидуалните права за ползване на радиочестотен спектър по начин, който осигурява ефикасно предоставяне и използване на радиочестотния спектър.*

Разполагането и разгръщането на мрежи с много голям капацитет (VHCN) е свързано с използването на много по-широки честотни ленти от предприятията, което ще изисква заплащането на значителни по размер такси при положение, че всички действащи към момента такси не бъдат намалени.

Последното не би било в съответствие с редица от основните цели по чл. 4, ал. 1 на новия ЗЕС, а и на самия ЕКЕС: да се създават необходимите условия за развитие на свързаността и достъпа до мрежи с много голям капацитет, вкл. фиксирани, мобилни и безжични мрежи, както и тяхното използване от страна на всички граждани и стопански субекти (т. 2), да се подпомага развитието на вътрешния пазар, като се осигуряват свързаност, широка достъпност и използване на мрежи с много голям капацитет (т. 3, б. „в“); да се защитават интересите на гражданите, като се осигурява свързаност, достъпност и използване на мрежи с много голям капацитет, както и на електронни съобщителни услуги (т. 4, б. „а“).

Считаме за недостатъчен и на практика само частична мярка посочения от КРС анализ на технологичното развитие на мрежите от вида „точка към точка“ и оценка на критерия за „минимално разстояние“ предвид тенденцията за нарастване ползването на по-широки честотни ленти във връзка с необходимостта от осигуряване на висок преносен капацитет. Посоченият анализ би бил ефективен само ако бъде съпътстван с конкретни действия на регулатора, насочени към намаляване размера и на таксите за ползване на радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба от вида „точка към точка“ по чл. 7, ал. 1, т. 3 от Тарифата.

Само подобни действия на КРС биха били в съответствие със целите на Комисията, поставени в самия Анализ: насърчаване на инвестициите в инфраструктурата; стимулиране на иновациите и осигуряване на условия за въвеждане на ново поколение мобилни мрежи (5G); цифровизация на икономиката и отчитане нарастващите потребности на бизнеса (производство, транспорт, логистика, здравеопазване, медии и др.) от много високи скорости; динамично развитие на IoT (интернет на нещата) и новите бизнес модели, и не на последно по важност място огромното значение на свързаността до Интернет, което се засили особено през 2020 г. от обявената пандемия от COVID-19 и свързаните с нея работа от разстояние и дистанционно обучение.

3. По отношение на таксите за използване на радиочестотен спектър след регистрация по чл. 66а от ЗЕС:

Считаме че при определянето размера на таксите за използване на радиочестотния спектър след регистрация КРС следва да отчете особеностите на новия (регистрационен) режим за използване на радиочестотен спектър. Условието, при които радиочестотен спектър ще се ползва по новия режим, предполага намаляване размера на таксите спрямо действащите за спектъра, който вече ще подлежи само на регистрация пред Комисията.

Регистрацията по новите Правила на Комисията по чл. 66а, ал. 3 от ЗЕС ще се извършва изцяло по електронен път (чл. 3, ал. 3 и чл. 7 от Правилата), което само по себе си предполага в по-ниска степен ангажиране на административния капацитет на Комисията.

Наред с това, съгласно чл. 8, ал. 1 от Правилата на КРС за използване на радиочестотен спектър след регистрация, *преди да подаде заявление по чл. 7 ал. 1 и ал. 2 лицето е задължено да провери възможностите за реализация на участъците чрез съпоставка с техническите параметри на вписаните в публичния регистър участъци.* Заявителят допълнително е необходимо да установи работната честота, техническите и географски характеристики на желаните

участъци, така че същите по никакъв начин да не предизвикват смущения във вече регистрираните участъци (ал. 2 на посочената разпоредба).

В този смисъл, по новия режим основната част от дейностите по регистрация *de facto* вече ще се извършват не от КРС, а от самия заявител. Задължение именно на заявителя, а не на служителите на Комисията, е да се направи проверката по чл. 8 от Правилата. Самата Комисия само ще проверява дали заявлението има някакви неточности или непълноти и ще вписва лицето и техническите данни в новия регистър.

Последното изключва извършването от Комисията на дейности по координиране и планиране на радиочестотния спектър, който попада в новия режим, респ. за чиято регистрация КРС ще събира нови такси. Именно в тази връзка в чл. 12 от Правилата като основание за отказа на регистрация останаха само „приложимите“ обстоятелства по чл. 84, ал. 1 от ЗЕС, а не всички такива, по-специално чл. 84, ал. 1, т. 1 от ЗЕС – *когато не е налице свободен ограничен ресурс, включително когато не е координиран на национално или когато е необходимо, на международно ниво.*

На основание всичко изложено дотук, считаме че КРС следва да извърши нов детайлен анализ по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС на необходимостта от преразглеждане на Тарифата за таксите, които се събират от КРС, при който да вземе предвид горепосочените аргументи.

С уважение,

Йоанна Илчовска
*Директор Правен и регулации и
пълномощник на
„Цетин България“ ЕАД*